

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 142/03-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. októbra 2003 v senáte zloženom z predsedu Jána Klučku a zo sudcov Alexandra Bröstla a Ľudmily Gajdošíkovej v konaní o sťažnosti TESCO STORES SR, a. s., B., zastúpeného advokátom JUDr. M. P. K., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 652/02 takto

r o z h o d o l :

Základné právo TESCO STORES SR, a. s., na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 652/02 porušené nebolo.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júna 2003 doručená sťažnosť TESCO STORES SR, a. s., B., (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného

advokátom JUDr. M. P., K., vo veci porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 652/02.

Sťažovateľ doručil 26. júna 2002 okresnému súdu žalobu o úhradu 240 000 Sk s príslušenstvom voči GLASBERG, a. s., K.. Predmetom žaloby je úhrada pohľadávky, ktorá vznikla sťažovateľovi z dlžného nájomného za prenájom pozemku. Sťažovateľ navrhol vydať vo veci platobný rozkaz vzhľadom na nespornosť žalovaného nároku. Sťažovateľ tiež požiadal okresný súd o vydanie predbežného opatrenia, ktorého predmetom malo byť zloženie do úschovy 300 000 Sk, čo je aktuálna výška pohľadávky na nájomnom. Okresný súd uznesením č. k. 13 Nc PO 3/02-12 z 28. októbra 2002 návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol. Keďže okresný súd vo veci nekonal, požiadal sťažovateľ o informáciu, kedy bude platobný rozkaz vydaný. Na túto žiadosť okresný súd nereagoval. Vzhľadom na ďalšiu nečinnosť okresného súdu podal sťažovateľ 7. apríla 2003 sťažnosť na prietahy v súdnom konaní podľa § 17 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, o vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších prepisov. Na túto sťažnosť dostal sťažovateľ odpoveď od predsedu okresného súdu Spr 2359/03 zo 6. mája 2003, podľa ktorej aj „keď je vec pripravená na rozhodnutie, pojednávanie by malo byť vytýčené až v prvom polroku 2004“, a to napriek tomu, že predseda okresného súdu považuje sťažnosť za dôvodnú. Ospravedlňuje pritom prietahy v konaní objektívnymi skutočnosťami - nadmernou zaťaženosťou sudkyne a celého súdu.

Na základe uvedeného je podľa názoru sťažovateľa jednoznačne preukázané, že postupom (nečinnosťou) okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 652/02 dochádza k porušovaniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Od ústavného súdu požaduje sťažovateľ vydať tento nález:

„1. Základné právo TESCO STORES SR, a. s., na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I. v konaní pod sp. zn. 25 C 652/02 porušené bolo.

2. *Okresnému súdu Košice I. prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 652/02 konal bez zbytočných prietahov.*

3. *TESCO STORES SR, a. s., priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 100 000,- Sk, ktoré je Okresný súd Košice I. povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet sťažovateľa.*

4. *Okresný súd Košice I. je povinný uhradiť TESCO STORES SR, a. s., trovy právneho zastúpenia na bankový účet advokáta JUDr. M. P., K., “.*

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a pretože nezistil dôvody na jej odmietnutie, 9. júla 2003 ju prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti ústavný súd vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie k sťažnosti a k jej prijatiu na ďalšie konanie, ako aj na oznámenie, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Na rovnaké oznámenie ku konaniu ústneho pojednávania vyzval ústavný súd aj sťažovateľa.

Okresný súd a sťažovateľ ústavnému súdu oznámili, že na konaní ústneho pojednávania netrvajú.

Predseda okresného súdu k sťažnosti a k jej prijatiu na ďalšie konanie uviedol:

„Okresný súd Košice I po oboznámení sa so sťažnosťou sťažovateľa Tesco Stores SR a. s., B. a obsahom spisu vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 25 C 652/02 zistil, že od nápadu veci na súd dňa 26. 6. 2002 zabezpečila vybavujúca sudkyňa prípravu pojednávania podľa § 114 O. s. p.:

- *24. 7. 2002 vyzvala žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku, nakoľko sám si poplatkovú povinnosť s podaním návrhu nesplnil aj napriek tomu, že je v konaní zastúpený advokátom a Sadzobník súdnych poplatkov bol uverejnený v Zbierke zákonov,*
- *26. 8. 2002 žalobca uhradil súdny poplatok v sume 12. 000.- Sk,*
- *5. 9. 2002 bol doručený návrh na začatie konania na vyjadrenie žalovanému,*

- 4. 11. 2002 bol požiadany Obchodný register Okresného súdu Košice I o aktuálny výpis z obchodného registra žalobcu.

Žalobca, aj keď predmetom konania bola žaloba o zaplatenie 240.000.- Sk titulom nezaplateného nájomného za nájom nebytových priestorov, t. j. podľa Občianskeho zákonníka žiadal vo veci vydať platobný rozkaz.

Podľa ust. § 172 ods. 1 O. s. p. platného do 1. 9. 2003, platobný rozkaz bolo možné vydať, ak sa v návrhu na začatie konania uplatňovalo právo na zaplatenie peňažnej sumy neprevyšujúcej 100.000.- Sk.

Po účinnosti zák. č. 353/2003 Z. z., t. j. po 1. 9. 2003, súd dňa 2. 9. 2003 vydal vo veci platobný rozkaz. Tento však doposiaľ nenadobudol právoplatnosť.

Poznamenávam, že v senáte 25 C je k 1. 9. 2003 pridelených na vybavenie 624 vecí, preto je potrebné citlivo zvážiť, či v danom konaní došlo zo strany súdu k priedahom v konaní.“.

Pretože obaja účastníci konania súhlasili s upustením od ústneho pojednávania, ústavný súd konal vo veci sťažovateľa a rozhodol bez jeho nariadenia.

II.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priedahov...“.

Ústavný súd v prípadoch sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zohľadňuje svoju stabilnú judikatúru, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov“ (II. ÚS 61/98), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným súdnym rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až „právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98). Podľa názoru ústavného súdu možno preto za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu účastníka konania považovať také konanie, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97 II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prejednávanej veci.

S použitím uvedených kritérií ústavný súd preskúmal doterajšie konanie pred okresným súdom vedené pod sp. zn. 25 C 652/02 a na základe vyjadrenia účastníkov konania a spisu dospel k nasledovným záverom:

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, ústavný súd zistil, že v konaní sp. zn. 25 C 652/02 ide o návrh na zaplatenie peňažnej sumy formou vydania platobného rozkazu. Konanie o zaplatenie peňažnej sumy, navyše, ak nárok nie je sporný, nie je vec právne a fakticky zložitá. Navyše, konanie, ktorého výsledkom má byť vydanie platobného rozkazu (§ 172 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku), je svojou povahou skráteným konaním v právne a skutkovo jednoduchých veciach (na ktorého použitie musia však byť splnené zákonom ustanovené podmienky, ktoré v prípade sťažovateľa splnené neboli). Napriek tejto skutočnosti ústavný súd uzavrel, že pred okresným súdom sa vedie konanie vo veci sp. zn. 25 C 652/02, ktorá nie je ani právne a ani fakticky mimoriadne zložitá, čo nakoniec potvrdzuje aj vydanie platobného rozkazu č. k. 25 C 652/2002-25 z 2. septembra 2003 okresným súdom ihneď po nadobudnutí účinnosti zákona č. 353/2003 Z. z., ktorý novelizoval § 172 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

2. Čo sa týka správania účastníka súdneho konania, podľa názoru ústavného súdu tento bol v konaní aktívny. Reagoval na výzvu okresného súdu na zaplatenie súdneho poplatku, informoval sa na konanie vo veci (3. februára 2003), podal sťažnosť na priet'ahy v konaní (7. apríla 2003).

3. Čo sa týka postupu súdu, tento napriek akceptovaniu právnej a faktickej jednoduchosti veci vo veci rozhodol až 2. septembra 2003 a pripustil vo svojom vyjadrení časové zdržanie rozhodnutia vo veci (neviažuc toto rozhodnutie na vydanie platobného rozkazu), čo zdôvodnil najmä množstvom vecí pridelených senátu, ktorý o veci rozhodoval, na vybavenie. Týmto argumentoval aj vo svojom stanovisku k sťažnosti sťažovateľa zo 14. apríla 2003. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že „námietka o počte nevybavených vecí bez predloženia dôkazov nemá povahu okolnosti vylučujúcej zodpovednosť za porušenie práva občana na súdne konanie bez zbytočných prieťahov (II. ÚS 40/97), t. j. počet nevybavených vecí nemôže byť dôvodom na ospravedlnenie zbytočných prieťahov v konaní. V danom prípade okresný súd rozhodol po 14 mesiacoch od podania žaloby sťažovateľa. Ústavný súd po zhodnotení postupu súdu s ohľadom na vydanie platobného rozkazu ihneď po nadobudnutí novely Občianskeho súdneho poriadku účinnej od 1. septembra 2003 (počas konania o sťažnosti v tejto veci na ústavnom súde) hodnotí uvedené obdobie ako čas, ktorý nereprezentuje takú mieru, ktorá by svojou intenzitou spôsobila v danom momente rozhodovania ústavného súdu porušenie základného práva sťažovateľa, a preto ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa porušené nebolo.

Vzhľadom na toto rozhodnutie ústavný súd už o ďalších požiadavkách sťažovateľa nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. októbra 2003